

Hoofdstuk 3

Inverse matrix

- 3.1 Het begrip inverse matrix
- 3.2 Stelsels van Cramer
- 3.3 Eigenschappen van reguliere matrices

Opdracht 1 bladzijde 111

1 Gegeven de matrix $A = \begin{bmatrix} 3 & -2 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$.

Bepaal een matrix $B = \begin{bmatrix} x & y \\ z & t \end{bmatrix}$ zodanig dat $A \cdot B = I_2$.

$$A \cdot B = I_2$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 3 & -2 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x & y \\ z & t \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 3x-2z & 3y-2t \\ x & y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3x-2z=1 \\ 3y-2t=0 \\ x=0 \\ y=1 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x=0 \\ y=1 \\ z=-\frac{1}{2} \\ t=\frac{3}{2} \end{cases}$$

Besluit: $B = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -\frac{1}{2} & \frac{3}{2} \end{bmatrix}$.

2 Zelfde vraag als $A = \begin{bmatrix} 3 & -2 \\ -6 & 4 \end{bmatrix}$.

$$A \cdot B = I_2$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 3 & -2 \\ -6 & 4 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x & y \\ z & t \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 3x-2z & 3y-2t \\ -6x+4z & -6y+4t \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3x-2z=1 \\ 3y-2t=0 \\ -6x+4z=0 \\ -6y+4t=1 \end{cases}$$

Dit stelsel is strijdig, er bestaat bijgevolg geen matrix B zodat $A \cdot B = I_2$.

Opdracht 2 bladzijde 116 Bereken indien mogelijk A^{-1} .

$$1 \quad A = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 \\ 0 & 2 & -2 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}$$

$$\left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & -1 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \textcircled{2} & -2 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[2R_1 + R_2]{\sim} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 2 & 0 & -2 & 2 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & -2 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right]$$

$$\begin{array}{l} R_1 - 2R_3 \\ R_2 - 2R_3 \\ \sim \end{array} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 2 & 0 & 0 & 2 & 1 & -2 \\ 0 & 2 & 0 & 0 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[2R_1]{\begin{array}{l} \frac{1}{2}R_1 \\ \frac{1}{2}R_2 \\ -R_3 \\ \sim \end{array}} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 1 & \frac{1}{2} & -1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & \frac{1}{2} & -1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & -1 \end{array} \right]$$

$$\text{Besluit: } A^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & \frac{1}{2} & -1 \\ 0 & \frac{1}{2} & -1 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}.$$

$$2 \quad A = \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ -2 & -6 \end{bmatrix}$$

$$\left[\begin{array}{cc|cc} 1 & 3 & 1 & 0 \\ -2 & -6 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[R_2 + 2R_1]{\sim} \left[\begin{array}{cc|cc} 1 & 3 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 & 1 \end{array} \right]$$

Besluit: A^{-1} bestaat niet, A is niet-inverteerbaar.

$$3 \quad A = \begin{bmatrix} 1 & a & 0 \\ 0 & 1 & b \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & a & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \textcircled{1} & b & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[R_1 - aR_2]{\sim} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & -ab & 1 & -a & 0 \\ 0 & 1 & b & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \textcircled{1} & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[R_2 - bR_3]{R_1 + abR_3} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 1 & -a & ab \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & -b \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right]$$

$$\text{Besluit: } A^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & -a & ab \\ 0 & 1 & -b \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

Opdracht 3 bladzijde 116

Voor welke waarden van a is $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 2 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 3 & a \end{bmatrix}$ inverteerbaar?

$$\begin{bmatrix} \textcircled{1} & 0 & 2 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 3 & a \end{bmatrix} \xrightarrow[\sim]{\substack{R_2 - R_1 \\ R_3 - R_1}} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 2 \\ 0 & \textcircled{1} & -2 \\ 0 & 3 & a-2 \end{bmatrix} \xrightarrow[\sim]{R_3 - 3R_2} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & a+4 \end{bmatrix}$$

Het is nu duidelijk dat de rijcanonieke matrix van A de eenheidsmatrix is als $a + 4 \neq 0$.

Besluit: A is inverteerbaar voor $a \neq -4$.

Opdracht 4 bladzijde 118

Onderzoek of de volgende stelsels in x , y en z stelsels van Cramer zijn en, indien ja, los ze op met de methode van de inverse matrix.

$$1 \quad \begin{cases} x - 3y + z = 4a \\ -x + 4y - 4z = a \\ 2x - y + 5z = -3a \end{cases}$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & -3 & 1 \\ -1 & 4 & -4 \\ 2 & -1 & 5 \end{bmatrix}$$

Met het rekentoestel vinden we: $A^{-1} = \frac{1}{18} \begin{bmatrix} 16 & 14 & 8 \\ -3 & 3 & 3 \\ -7 & -5 & 1 \end{bmatrix}$.

Dit is een stelsel van Cramer, met oplossing

$$\begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \frac{1}{18} \begin{bmatrix} 16 & 14 & 8 \\ -3 & 3 & 3 \\ -7 & -5 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 4a \\ a \\ -3a \end{bmatrix} = \frac{a}{18} \begin{bmatrix} 16 & 14 & 8 \\ -3 & 3 & 3 \\ -7 & -5 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 4 \\ 1 \\ -3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3a \\ -a \\ -2a \end{bmatrix}.$$

$$2 \quad \begin{cases} x + y - 7z = a \\ 2x + 3y - 10z = b \\ x + 2y - 2z = a + b \end{cases}$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & -7 \\ 2 & 3 & -10 \\ 1 & 2 & -2 \end{bmatrix}$$

Met het rekentoestel vinden we: $A^{-1} = \begin{bmatrix} 14 & -12 & 11 \\ -6 & 5 & -4 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix}$.

Dit is een stelsel van Cramer, met oplossing

$$\begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 14 & -12 & 11 \\ -6 & 5 & -4 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} a \\ b \\ a+b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 14a - 12b + 11a + 11b \\ -6a + 5b - 4a - 4b \\ a - b + a + b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 25a - b \\ -10a + b \\ 2a \end{bmatrix}.$$

Opdracht 5 bladzijde 118

Een bedrijf deed een onderzoek naar de evolutie van het woon-werkverkeer. De werknemers komen met de auto, het openbaar vervoer of met de fiets.

Men stelt vast dat 4 % van de autogebruikers na een jaar overstapt is op het openbaar vervoer en 3 % op de fiets.

Van wie het openbaar vervoer gebruikt, komt er een jaar later 4 % met de auto en 1 % met de fiets.

Van de fietsers komen er 1 % een jaar later met de auto en 2 % met het openbaar vervoer.

Als er nu 55 % met de auto komt, 24 % het openbaar vervoer gebruikt en 21 % fietst, wat was dan de verdeling een jaar geleden?

De overgangsmatrix is $M = \begin{matrix} & \begin{matrix} \text{van} \\ \text{auto} & \text{ov} & \text{fiets} \end{matrix} \\ \begin{matrix} \text{naar} \\ \text{auto} \\ \text{ov} \\ \text{fiets} \end{matrix} & \begin{bmatrix} 0,93 & 0,04 & 0,01 \\ 0,04 & 0,95 & 0,02 \\ 0,03 & 0,01 & 0,97 \end{bmatrix} \end{matrix}$.

De beginsituatie is $X_0 = \begin{bmatrix} 0,55 \\ 0,24 \\ 0,21 \end{bmatrix}$ $\begin{matrix} \text{auto} \\ \text{ov} \\ \text{fiets} \end{matrix}$.

$$\text{Een jaar geleden was de verdeling } M^{-1} \cdot X_0 = \begin{bmatrix} 0,93 & 0,04 & 0,01 \\ 0,04 & 0,95 & 0,02 \\ 0,03 & 0,01 & 0,97 \end{bmatrix}^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 0,55 \\ 0,24 \\ 0,21 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,580 \\ 0,224 \\ 0,196 \end{bmatrix}.$$

58,0 % kwam toen met de auto, 22,4 % met het openbaar vervoer en 19,6 % met de fiets.

Opdracht 6 bladzijde 118

$$\text{Bereken } A \text{ als } \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} \cdot A \cdot \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}.$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} \cdot A \cdot \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} \cdot A \cdot \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 1 \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 1 \end{bmatrix}^{-1}$$

$$\Leftrightarrow A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 1 \end{bmatrix}^{-1}$$

$$\Leftrightarrow A = \begin{bmatrix} \frac{19}{10} & -\frac{3}{10} \\ \frac{8}{5} & \frac{1}{5} \end{bmatrix}$$

Opdracht 7 bladzijde 121

Bewijs dat $(A^T)^{-1} = (A^{-1})^T$, met A een reguliere matrix.

We moeten aantonen dat $(A^{-1})^T$ de inverse is van A^T .

Eenzijds geldt:

$$\begin{aligned} A^T \cdot (A^{-1})^T &= (A^{-1} \cdot A)^T && \text{eigenschap getransponeerde van een product} \\ &= I^T && \text{definitie inverse matrix} \\ &= I \end{aligned}$$

Anderzijds geldt ook:

$$\begin{aligned} (A^{-1})^T \cdot A^T &= (A \cdot A^{-1})^T && \text{eigenschap getransponeerde van een product} \\ &= I^T && \text{definitie inverse matrix} \\ &= I \end{aligned}$$

Opdracht 8 bladzijde 121

$$\text{Bereken } X \text{ als } 2X^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 3 & -1 \\ 2 & -2 \end{bmatrix} + \left(\frac{1}{2} \cdot \begin{bmatrix} 2 & -3 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} \cdot X \right)^{-1} = \begin{bmatrix} 2 & -8 \\ -1 & 8 \end{bmatrix}.$$

Maak gebruik van de eigenschappen uit de vorige opdracht.

$$\begin{aligned} 2X^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 3 & -1 \\ 2 & -2 \end{bmatrix} + \left(\frac{1}{2} \cdot \begin{bmatrix} 2 & -3 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} \cdot X \right)^{-1} &= \begin{bmatrix} 2 & -8 \\ -1 & 8 \end{bmatrix} \\ \Leftrightarrow 2X^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 3 & -1 \\ 2 & -2 \end{bmatrix} + 2X^{-1} \begin{bmatrix} 2 & -3 \\ -1 & 1 \end{bmatrix}^{-1} &= \begin{bmatrix} 2 & -8 \\ -1 & 8 \end{bmatrix} \\ \Leftrightarrow 2X^{-1} \left(\begin{bmatrix} 3 & -1 \\ 2 & -2 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 2 & -3 \\ -1 & 1 \end{bmatrix}^{-1} \right) &= \begin{bmatrix} 2 & -8 \\ -1 & 8 \end{bmatrix} \\ \Leftrightarrow 2X^{-1} \begin{bmatrix} 2 & -4 \\ 1 & -4 \end{bmatrix} &= \begin{bmatrix} 2 & -8 \\ -1 & 8 \end{bmatrix} \\ \Leftrightarrow 2X^{-1} \begin{bmatrix} 2 & -4 \\ 1 & -4 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 2 & -4 \\ 1 & -4 \end{bmatrix}^{-1} &= \begin{bmatrix} 2 & -8 \\ -1 & 8 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 2 & -4 \\ 1 & -4 \end{bmatrix}^{-1} \\ \Leftrightarrow 2X^{-1} &= \begin{bmatrix} 0 & 2 \\ 1 & -3 \end{bmatrix} \\ \Leftrightarrow X^{-1} &= \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ \frac{1}{2} & -\frac{3}{2} \end{bmatrix} \\ \Leftrightarrow X &= \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Opdracht 9 bladzijde 123 Bereken indien mogelijk A^{-1} .

$$1 \quad A = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\left[\begin{array}{cc|cc} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & \textcircled{1} & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[R_1 - R_2]{\sim} \left[\begin{array}{cc|cc} 1 & 0 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \end{array} \right]$$

$$\text{Besluit: } A^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

$$2 \quad A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 6 \end{bmatrix}$$

$$\left[\begin{array}{ccc|ccc} \textcircled{1} & 2 & 3 & 1 & 0 & 0 \\ 2 & 3 & 4 & 0 & 1 & 0 \\ 3 & 4 & 6 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[R_3 - 3R_1]{R_2 - 2R_1} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 3 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \textcircled{-1} & -2 & -2 & 1 & 0 \\ 0 & -2 & -3 & -3 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[R_3 - 2R_2]{R_1 + 2R_2} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & -1 & -3 & 2 & 0 \\ 0 & -1 & -2 & -2 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \textcircled{1} & 1 & -2 & 1 \end{array} \right]$$

$$\xrightarrow[R_2 + 2R_3]{R_1 + R_3} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & -2 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 & 0 & -3 & 2 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & -2 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow{-R_2} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & -2 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 3 & -2 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & -2 & 1 \end{array} \right]$$

$$\text{Besluit: } A^{-1} = \begin{bmatrix} -2 & 0 & 1 \\ 0 & 3 & -2 \\ 1 & -2 & 1 \end{bmatrix}.$$

$$3 \quad A = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ a & a \end{bmatrix}$$

$$\left[\begin{array}{cc|cc} \textcircled{1} & 1 & 1 & 0 \\ a & a & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[R_2 - aR_1]{\sim} \left[\begin{array}{cc|cc} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & -a & 1 \end{array} \right]$$

Besluit: A^{-1} bestaat niet, A is singulier.

$$4 \quad A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ a & a & 1 \end{bmatrix}$$

$$\left[\begin{array}{ccc|ccc} \textcircled{1} & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ a & a & 1 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[R_3 - aR_1]{\sim} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \textcircled{1} & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & a & 1 & -a & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow[R_3 - aR_2]{\sim} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & -a & -a & 1 \end{array} \right]$$

$$\text{Besluit: } A^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ -a & -a & 1 \end{bmatrix}.$$

Opdracht 10 bladzijde 123

Bepaal A als $A^{-1} = \begin{bmatrix} -1 & -1 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}$.

$$(A^{-1})^{-1} = A \text{ zodat } A = \begin{bmatrix} -1 & -1 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} -2 & -\frac{1}{2} \\ 1 & \frac{1}{2} \end{bmatrix}.$$

Opdracht 11 bladzijde 123

Bepaal x en y als $A = \begin{bmatrix} 1 & x \\ -1 & -2 \end{bmatrix}$ en $B = \begin{bmatrix} 4 & 3 \\ y & -2 \end{bmatrix}$ elkaars inverse zijn.

Als A en B elkaars inverse zijn, dan is

$$A \cdot B = I$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 1 & x \\ -1 & -2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 4 & 3 \\ y & -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 4 + xy & 3 - 2x \\ -4 - 2y & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 4 + xy = 1 \\ 3 - 2x = 0 \\ -4 - 2y = 0 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{3}{2} \\ y = -2 \end{cases}$$

Opdracht 12 bladzijde 123

Bereken x en y als $\begin{bmatrix} x & y \\ 2 & -2 \end{bmatrix}^{-1} = \frac{1}{8} \begin{bmatrix} x & y \\ 2 & -2 \end{bmatrix}$.

Als $\begin{bmatrix} x & y \\ 2 & -2 \end{bmatrix}^{-1} = \frac{1}{8} \begin{bmatrix} x & y \\ 2 & -2 \end{bmatrix}$, dan is

$$\frac{1}{8} \begin{bmatrix} x & y \\ 2 & -2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x & y \\ 2 & -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} x^2 + 2y & xy - 2y \\ 2x - 4 & 2y + 4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 8 & 0 \\ 0 & 8 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x^2 + 2y = 8 \\ xy - 2y = 0 \\ 2x - 4 = 0 \\ 2y + 4 = 8 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 2 \end{cases}$$

Opdracht 13 bladzijde 123

Toon aan dat de matrix $A = \begin{bmatrix} \sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ \cos \alpha & -\sin \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$ zichzelf als inverse heeft voor elke hoek α .

$$\begin{aligned} A \cdot A &= \begin{bmatrix} \sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ \cos \alpha & -\sin \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} \sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ \cos \alpha & -\sin \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} \sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha & \sin \alpha \cos \alpha - \cos \alpha \sin \alpha & 0 \\ \cos \alpha \sin \alpha - \cos \alpha \sin \alpha & \sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} = I_3 \end{aligned}$$

Hieruit volgt dat A zichzelf als inverse heeft voor elke hoek α .

Opdracht 14 bladzijde 124

Als $A = \begin{bmatrix} 1 & \tan \theta \\ -\tan \theta & 1 \end{bmatrix}$, dan is $A^T \cdot A^{-1}$ gelijk aan

A $\begin{bmatrix} \tan \theta & 1 \\ -1 & \tan \theta \end{bmatrix}$ **C** $\begin{bmatrix} \cos 2\theta & -\sin 2\theta \\ \sin 2\theta & \cos 2\theta \end{bmatrix}$

B $\begin{bmatrix} \cos 2\theta & \sin 2\theta \\ \sin 2\theta & \cos 2\theta \end{bmatrix}$ **D** $\begin{bmatrix} \cos 2\theta & \sin 2\theta \\ -\sin 2\theta & \cos 2\theta \end{bmatrix}$

We bepalen eerst A^{-1} :

$$\begin{bmatrix} 1 & \tan \theta & | & 1 & 0 \\ -\tan \theta & 1 & | & 0 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{R_2 + \tan \theta \cdot R_1} \begin{bmatrix} 1 & \tan \theta & | & 1 & 0 \\ 0 & 1 + \tan^2 \theta & | & \tan \theta & 1 \end{bmatrix}$$

$$\xrightarrow{R_2 \cdot \cos^2 \theta} \begin{bmatrix} 1 & \tan \theta & | & 1 & 0 \\ 0 & 1 & | & \sin \theta \cos \theta & \cos^2 \theta \end{bmatrix} \xrightarrow{R_1 - \tan \theta \cdot R_2} \begin{bmatrix} 1 & 0 & | & \cos^2 \theta & -\sin \theta \cos \theta \\ 0 & 1 & | & \sin \theta \cos \theta & \cos^2 \theta \end{bmatrix}$$

Bijgevolg: $A^{-1} = \begin{bmatrix} \cos^2 \theta & -\sin \theta \cos \theta \\ \sin \theta \cos \theta & \cos^2 \theta \end{bmatrix}$.

$$\begin{aligned} A^T \cdot A^{-1} &= \begin{bmatrix} 1 & -\tan \theta \\ \tan \theta & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} \cos^2 \theta & -\sin \theta \cos \theta \\ \sin \theta \cos \theta & \cos^2 \theta \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} \cos^2 \theta - \sin^2 \theta & -\sin \theta \cos \theta - \sin \theta \cos \theta \\ \sin \theta \cos \theta + \sin \theta \cos \theta & -\sin^2 \theta + \cos^2 \theta \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} \cos 2\theta & -\sin 2\theta \\ \sin 2\theta & \cos 2\theta \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Antwoord C is het juiste.

Opdracht 15 bladzijde 124

Onderzoek of de volgende stelsels stelsels van Cramer zijn en, indien ja, los ze op met de methode van de inverse matrix.

$$1 \quad \begin{cases} 4x - y = 7 \\ 5x - 2y = -a \end{cases}$$

Met het rekentoestel vinden we: $A^{-1} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 5 & -4 \end{bmatrix}$.

Dit is een stelsel van Cramer, met oplossing

$$\begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 5 & -4 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 7 \\ -a \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 14 + a \\ 35 + 4a \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{14 + a}{3} \\ \frac{35 + 4a}{3} \end{bmatrix}.$$

$$2 \quad \begin{cases} 2x - y + z = 5 \\ 3x + y - 2z = a \\ x + 2y - 3z = b \end{cases}$$

Met het rekentoestel vinden we dat A^{-1} niet bestaat, dit is geen stelsel van Cramer.

$$3 \quad \begin{cases} x - y = a \\ x - 2y - z = b \\ 2x + y + z = 3a - b \end{cases}$$

Met het rekentoestel vinden we: $A^{-1} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} -1 & 1 & 1 \\ -3 & 1 & 1 \\ 5 & -3 & -1 \end{bmatrix}$.

Dit is een stelsel van Cramer, met oplossing

$$\begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} -1 & 1 & 1 \\ -3 & 1 & 1 \\ 5 & -3 & -1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} a \\ b \\ 3a - b \end{bmatrix} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} -a + b + 3a - b \\ -3a + b + 3a - b \\ 5a - 3b - 3a + b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a \\ 0 \\ a - b \end{bmatrix}.$$

$$4 \quad \begin{cases} 5x + y - 10z = a \\ 2x + 3y - 4z = 2 \\ 2y = 1 \end{cases}$$

A^{-1} bestaat niet, dit is geen stelsel van Cramer.

Opdracht 16 bladzijde 124

Bereken X als $(2I - A)X = I + A$ met $A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 2 \\ 2 & 3 & 4 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$.

$$(2I - A)X = I + A$$

$$\Leftrightarrow X = (2I - A)^{-1}(I + A)$$

$2I - A$ is inverteerbaar, zie hiernaast

$$\Leftrightarrow X = \begin{bmatrix} -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & -1 \\ -3 & -1 & -6 \\ \frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & 1 \end{bmatrix}$$

NORMAL FLOAT AUTO a+bl RADIAN MP

MATRIX[A] 3 x3

0	1	2
2	3	4
1	0	1

NORMAL FLOAT AUTO a+bl RADIAN MP

$(2\text{identity}(3) - [A])^{-1}$

.1666666667	-.1666666667	
-1	0	
.1666666667	-.1666666667	

Ans*(identity(3)+[A])

-.5	-.5	-1
-3	-1	-6
.5	-.5	1

Opdracht 17 bladzijde 124

A is een 5×3 -matrix en B is een 3×5 -matrix.

Bewijs dat AB niet-inverteerbaar is.

(Vertrek van het homogeen stelsel $BX = 0$ en gebruik opdracht 72 uit hoofdstuk 2.)

$BX = 0$ is een homogeen stelsel met meer onbekenden (5) dan vergelijkingen (3).

Uit opdracht 72 van hoofdstuk 2 volgt dan dat dit stelsel oneindig veel oplossingen heeft.

Elke oplossing van $BX = 0$ is ook een oplossing van $A \cdot (BX) = A \cdot 0$, dus van $(AB)X = 0$.

Het stelsel $(AB)X = 0$ heeft bijgevolg ook oneindig veel oplossingen. De rijcanonieke matrix van AB is dus niet de eenheidsmatrix. AB is niet-inverteerbaar.

Opdracht 18 bladzijde 125

Bepaal telkens uit de gegeven uitdrukking de matrix X in functie van de reguliere matrices A , B en C .

1 $(AX)^{-1} = BC$

$$\Leftrightarrow AX = (BC)^{-1}$$

$$\Leftrightarrow A^{-1} \cdot AX = A^{-1} \cdot (BC)^{-1}$$

$$\Leftrightarrow I \cdot X = A^{-1}(BC)^{-1}$$

$$\Leftrightarrow X = A^{-1}C^{-1}B^{-1}$$

2 $2X^{-1} + B = AC$

$$\Leftrightarrow 2X^{-1} = AC - B$$

$$\Leftrightarrow X^{-1} = \frac{1}{2}(AC - B)$$

$$\Leftrightarrow X = \left(\frac{1}{2}(AC - B) \right)^{-1}$$

$$\Leftrightarrow X = 2(AC - B)^{-1}$$

$$\begin{aligned}
3 \quad AX^{-1} - 3B^{-1} &= (XC)^{-1} \\
\Leftrightarrow AX^{-1} - 3B^{-1} &= C^{-1}X^{-1} \\
\Leftrightarrow AX^{-1} - C^{-1}X^{-1} &= 3B^{-1} \\
\Leftrightarrow (A - C^{-1})X^{-1} &= 3B^{-1} \\
\Leftrightarrow (A - C^{-1})^{-1} \cdot (A - C^{-1})X^{-1} &= (A - C^{-1})^{-1} \cdot 3B^{-1} \\
\Leftrightarrow X^{-1} &= 3(A - C^{-1})^{-1}B^{-1} \\
\Leftrightarrow X &= (3(A - C^{-1})^{-1}B^{-1})^{-1} \\
\Leftrightarrow X &= \frac{1}{3}B(A - C^{-1})
\end{aligned}$$

Opdracht 19 bladzijde 125

Gegeven zijn de reguliere matrices A , B en C .

Toon aan dat $A \cdot B \cdot C$ ook regulier is en geef een uitdrukking voor de inverse van $A \cdot B \cdot C$.

$$(ABC)^{-1} = ((AB)C)^{-1}$$

We weten dat als A en B regulier zijn, dan ook AB regulier is, met $(AB)^{-1} = B^{-1}A^{-1}$.

$$\text{Bijgevolg: } (ABC)^{-1} = ((AB)C)^{-1} = C^{-1}(AB)^{-1} = C^{-1}B^{-1}A^{-1}.$$

Dit resultaat hangt niet af van hoe de matrices worden samengenomen:

$$(A(BC))^{-1} = (BC)^{-1}A^{-1} = C^{-1}B^{-1}A^{-1}.$$

Opdracht 20 bladzijde 125

- 1 Stel dat de matrix A voldoet aan $A^6 - 2A + I = 0$.

Toon aan dat A inverteerbaar is en bepaal een uitdrukking voor A^{-1} in functie van A .

$$A^6 - 2A + I = 0 \Leftrightarrow I = 2A - A^6 \Leftrightarrow I = A(2I - A^5) \text{ en}$$

$$A^6 - 2A + I = 0 \Leftrightarrow I = 2A - A^6 \Leftrightarrow I = (2I - A^5)A.$$

Hieruit volgt: A is inverteerbaar en $A^{-1} = 2I - A^5$.

- 2 Zelfde vraag als de matrix A voldoet aan $A^3 - 2A^2 + 4A - 3I = 0$.

$$A^3 - 2A^2 + 4A - 3I = 0 \Leftrightarrow \frac{1}{3}(A^3 - 2A^2 + 4A) = I \Leftrightarrow A\left(\frac{1}{3}A^2 - \frac{2}{3}A + \frac{4}{3}I\right) = I \text{ en}$$

$$A^3 - 2A^2 + 4A - 3I = 0 \Leftrightarrow \frac{1}{3}(A^3 - 2A^2 + 4A) = I \Leftrightarrow \left(\frac{1}{3}A^2 - \frac{2}{3}A + \frac{4}{3}I\right)A = I.$$

Hieruit volgt: A is inverteerbaar en $A^{-1} = \frac{1}{3}A^2 - \frac{2}{3}A + \frac{4}{3}I$.

Opdracht 21 bladzijde 125

Als A en B reguliere matrices zijn, dan geldt: $(A + B) \cdot A^{-1} \cdot (A - B) = (A - B) \cdot A^{-1} \cdot (A + B)$.

Toon aan.

$$(A + B) \cdot A^{-1} \cdot (A - B)$$

$$= (A + B) \cdot (A^{-1} \cdot A - A^{-1} \cdot B)$$

$$= (A + B) \cdot (I - A^{-1} \cdot B)$$

$$= (A + B) \cdot I - (A + B) \cdot A^{-1} \cdot B$$

$$= A + B - A \cdot A^{-1} \cdot B - B \cdot A^{-1} \cdot B$$

$$= A + B - I \cdot B - B \cdot A^{-1} \cdot B$$

$$= A - B \cdot A^{-1} \cdot B$$

$$(A - B) \cdot A^{-1} \cdot (A + B)$$

$$= (A - B) \cdot (A^{-1} \cdot A + A^{-1} \cdot B)$$

$$= (A - B) \cdot (I + A^{-1} \cdot B)$$

$$= (A - B) \cdot I + (A - B) \cdot A^{-1} \cdot B$$

$$= A - B + A \cdot A^{-1} \cdot B - B \cdot A^{-1} \cdot B$$

$$= A - B + I \cdot B - B \cdot A^{-1} \cdot B$$

$$= A - B \cdot A^{-1} \cdot B$$

Bijgevolg is $(A + B) \cdot A^{-1} \cdot (A - B) = (A - B) \cdot A^{-1} \cdot (A + B)$.

Opdracht 22 bladzijde 125

Bereken X en Y als $\begin{cases} \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \cdot X^{-1} + \begin{bmatrix} 5 & 2 \\ -1 & 0 \end{bmatrix} \cdot Y = \begin{bmatrix} 10 & -5 \\ 4 & -2 \end{bmatrix} \\ 2(X^{-1})^T + Y^T \cdot \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ -2 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 & 4 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \end{cases}.$

$$\begin{cases} \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \cdot X^{-1} + \begin{bmatrix} 5 & 2 \\ -1 & 0 \end{bmatrix} \cdot Y = \begin{bmatrix} 10 & -5 \\ 4 & -2 \end{bmatrix} \\ 2(X^{-1})^T + Y^T \cdot \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ -2 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 & 4 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \cdot X^{-1} + \begin{bmatrix} 5 & 2 \\ -1 & 0 \end{bmatrix} \cdot Y = \begin{bmatrix} 10 & -5 \\ 4 & -2 \end{bmatrix} \quad (1) \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} (X^{-1})^T = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 4 & 4 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} - \frac{1}{2} Y^T \cdot \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ -2 & -1 \end{bmatrix} \quad (2) \end{cases}$$

$$\text{Uit (2) volgt: } X^{-1} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 4 & 0 \\ 4 & 1 \end{bmatrix} - \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} Y. \quad (3)$$

Invullen in (1) geeft:

$$\begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \cdot \left(\frac{1}{2} \begin{bmatrix} 4 & 0 \\ 4 & 1 \end{bmatrix} - \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} Y \right) + \begin{bmatrix} 5 & 2 \\ -1 & 0 \end{bmatrix} \cdot Y = \begin{bmatrix} 10 & -5 \\ 4 & -2 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 16 & 1 \\ 24 & 4 \end{bmatrix} - \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 6 & -7 \\ 14 & -8 \end{bmatrix} Y + \begin{bmatrix} 5 & 2 \\ -1 & 0 \end{bmatrix} \cdot Y = \begin{bmatrix} 10 & -5 \\ 4 & -2 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \left(\begin{bmatrix} 5 & 2 \\ -1 & 0 \end{bmatrix} - \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 6 & -7 \\ 14 & -8 \end{bmatrix} \right) Y = \begin{bmatrix} 10 & -5 \\ 4 & -2 \end{bmatrix} - \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 16 & 1 \\ 24 & 4 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 2 & \frac{11}{2} \\ -8 & 4 \end{bmatrix} Y = \begin{bmatrix} 2 & -\frac{11}{2} \\ -8 & -4 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow Y = \begin{bmatrix} 2 & \frac{11}{2} \\ -8 & 4 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 2 & -\frac{11}{2} \\ -8 & -4 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow Y = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix}$$

Invullen in (3) geeft:

$$X^{-1} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 4 & 0 \\ 4 & 1 \end{bmatrix} - \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 3 & -2 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} \text{ zodat } X = \begin{bmatrix} 0 & 2 \\ -1 & 3 \end{bmatrix}$$

Opdracht 23 bladzijde 125

Bewijs met inductie: als A een reguliere matrix is en $n \in \mathbb{N}_0$, dan is ook A^n regulier, met $(A^n)^{-1} = (A^{-1})^n$.

Gegeven: A is een reguliere matrix en $n \in \mathbb{N}_0$

Te bewijzen: A^n is regulier met $(A^n)^{-1} = (A^{-1})^n$

Bewijs

1) Voor $n = 1$ geldt $(A^n)^{-1} = (A^{-1})^n$ want $A^{-1} = A^{-1}$.

2) Veronderstel dat voor een bepaalde k geldt dat A^k regulier is, met $(A^k)^{-1} = (A^{-1})^k$ (*),

dan is $A^{k+1} = A^k \cdot A$ regulier met $(A^{k+1})^{-1} = (A^k \cdot A)^{-1} = A^{-1} \cdot (A^k)^{-1} \stackrel{(*)}{=} A^{-1} \cdot (A^{-1})^k = (A^{-1})^{k+1}$.

Als de eigenschap geldt voor k , dan geldt hij bijgevolg ook voor $k + 1$.

3) Besluit

$$(A^n)^{-1} = (A^{-1})^n \text{ geldt voor } n = 1 \quad 1)$$

$$\Downarrow \quad 2)$$

$$(A^n)^{-1} = (A^{-1})^n \text{ geldt voor } n = 2$$

$$\Downarrow \quad 2)$$

$$(A^n)^{-1} = (A^{-1})^n \text{ geldt voor } n = 3$$

$$\Downarrow \quad 2)$$

...

A^n is regulier en $(A^n)^{-1} = (A^{-1})^n$ geldt voor elk natuurlijk getal verschillend van 0.

Opdracht 24 bladzijde 126

Gegeven de matrix $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ a & -1 & 0 \\ b & c & 1 \end{bmatrix}$.

1 Bepaal A^2 .

$$A^2 = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ a & -1 & 0 \\ b & c & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ a & -1 & 0 \\ b & c & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 2b+ac & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

2 Welke betrekking moet er bestaan tussen a , b en c opdat zou gelden dat $A^2 = I$?

Wat is dan de inverse van A ?

Als $2b + ac = 0$, dan is $A^2 = A \cdot A = I$.

Uit de definitie van de inverse volgt dan dat $A^{-1} = A$.

3 Wat is de inverse van A^{2n-1} , met n een strikt positief natuurlijk getal, als $A^2 = I$?

$$A^{2n-1} = A^{2n-2} \cdot A = (A^2)^{n-1} \cdot A = I^{n-1} \cdot A = I \cdot A = A$$

De inverse van A^{2n-1} is bijgevolg dezelfde als de inverse van A , en dit is A zelf.

Opdracht 25 bladzijde 127

Bereken a , b , c en d als $\begin{bmatrix} a & 2 & 1 \\ 1 & b & 0 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ c & -2 & -1 \\ -1 & d & 2 \end{bmatrix}$.

Als $\begin{bmatrix} a & 2 & 1 \\ 1 & b & 0 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ c & -2 & -1 \\ -1 & d & 2 \end{bmatrix}$, dan is

$$\begin{bmatrix} a & 2 & 1 \\ 1 & b & 0 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ c & -2 & -1 \\ -1 & d & 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 2c-1 & a-4+d & 0 \\ bc & 1-2b & -b \\ c-1 & -1+d & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2c-1=1 \\ a-4+d=0 \\ bc=0 \\ 1-2b=1 \\ -b=0 \\ c-1=0 \\ -1+d=0 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a=3 \\ b=0 \\ c=1 \\ d=1 \end{cases}$$

Opdracht 26 bladzijde 127

Gegeven het stelsel
$$\begin{cases} 3x - 7y - 2z = -7a \\ -3x + 5y + z = 5b \\ 6x - 4y = 2c \end{cases}$$
 in de onbekenden x , y en z .

1 Waarom is dit een stelsel van Cramer?

Omdat de coëfficiëntenmatrix $A = \begin{bmatrix} 3 & -7 & -2 \\ -3 & 5 & 1 \\ 6 & -4 & 0 \end{bmatrix}$ van het stelsel regulier is.

Met het rekentoestel vinden we immers: $A^{-1} = \frac{1}{6} \begin{bmatrix} 4 & 8 & 3 \\ 6 & 12 & 3 \\ -18 & -30 & -6 \end{bmatrix}$.

2 Los dit stelsel op.

$$\begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \frac{1}{6} \begin{bmatrix} 4 & 8 & 3 \\ 6 & 12 & 3 \\ -18 & -30 & -6 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} -7a \\ 5b \\ 2c \end{bmatrix} = \frac{1}{6} \begin{bmatrix} -28a + 40b + 6c \\ -42a + 60b + 6c \\ 126a - 150b - 12c \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{-14a + 20b + 3c}{3} \\ -7a + 10b + c \\ 21a - 25b - 2c \end{bmatrix}.$$

Opdracht 27 bladzijde 127

Bereken A als $\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -3 & 0 \end{bmatrix} \cdot A \cdot \begin{bmatrix} 2 & -1 & 1 \\ -1 & 0 & 2 \\ 1 & 2 & -4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & 9 & -9 \\ 0 & 3 & -15 \end{bmatrix}$.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -3 & 0 \end{bmatrix} \cdot A \cdot \begin{bmatrix} 2 & -1 & 1 \\ -1 & 0 & 2 \\ 1 & 2 & -4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & 9 & -9 \\ 0 & 3 & -15 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -3 & 0 \end{bmatrix}^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -3 & 0 \end{bmatrix} \cdot A \cdot \begin{bmatrix} 2 & -1 & 1 \\ -1 & 0 & 2 \\ 1 & 2 & -4 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 2 & -1 & 1 \\ -1 & 0 & 2 \\ 1 & 2 & -4 \end{bmatrix}^{-1}$$

$$= \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -3 & 0 \end{bmatrix}^{-1} \cdot \begin{bmatrix} -2 & 9 & -9 \\ 0 & 3 & -15 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 2 & -1 & 1 \\ -1 & 0 & 2 \\ 1 & 2 & -4 \end{bmatrix}^{-1}$$

$$\Leftrightarrow A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -3 & 0 \end{bmatrix}^{-1} \cdot \begin{bmatrix} -2 & 9 & -9 \\ 0 & 3 & -15 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 2 & -1 & 1 \\ -1 & 0 & 2 \\ 1 & 2 & -4 \end{bmatrix}^{-1}$$

$$\Leftrightarrow A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 0 \\ -1 & 1 & 2 \end{bmatrix}$$

Opdracht 28 bladzijde 127

Stel dat de reguliere matrix D voldoet aan $I + D + D^2 + \dots + D^n = O$, dan is D^{-1} gelijk aan

A O **B** D **C** D^n **D** I

Uit $I + D + D^2 + \dots + D^n = O$ volgt allereerst dat

$$I = -D - D^2 - \dots - D^n = D(-I - D - D^2 - \dots - D^{n-1}) \text{ en ook } I = (-I - D - D^2 - \dots - D^{n-1})D,$$

$$\text{zodat } D^{-1} = -I - D - D^2 - \dots - D^{n-1}. \quad (1)$$

$$\text{Uit de gegeven uitdrukking volgt ook dat } D^n = -I - D - D^2 - \dots - D^{n-1}. \quad (2)$$

Uit (1) en (2) vinden we dan: $D^{-1} = D^n$.

Antwoord C is het juiste.

Opdracht 29 bladzijde 127

De matrix $\begin{pmatrix} 1 & 3 & 2 \\ \lambda & 6 & 5 \\ 7 & 9 & 8 \end{pmatrix}$ is niet inverteerbaar. Waaraan is λ gelijk?

A $\lambda = 0$ **B** $\lambda = 1$ **C** $\lambda = 2$ **D** $\lambda = 3$ **E** $\lambda = 4$

(Bron © ijkingsstoets burgerlijk ingenieur)

$$\begin{bmatrix} \textcircled{1} & 3 & 2 \\ \lambda & 6 & 5 \\ 7 & 9 & 8 \end{bmatrix} \xrightarrow[\sim]{\begin{matrix} R_2 - \lambda R_1 \\ R_3 - 7R_1 \end{matrix}} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 2 \\ 0 & 6-3\lambda & 5-2\lambda \\ 0 & -12 & -6 \end{bmatrix} \xrightarrow[\sim]{R_3/(-6)} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 2 \\ 0 & 6-3\lambda & 5-2\lambda \\ 0 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\xrightarrow[\sim]{R_{23}} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 2 \\ 0 & \textcircled{2} & 1 \\ 0 & 6-3\lambda & 5-2\lambda \end{bmatrix} \xrightarrow[\sim]{2R_3 - (6-3\lambda)R_2} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 2 \\ 0 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 4-\lambda \end{bmatrix}$$

Merk op dat het volstaat naar onder te vegen: het kunnen maken van nullen boven de spilen bepaalt de inverteerbaarheid van een matrix niet.

Als $\lambda = 4$, dan zal de rijcanonieke matrix van $\begin{bmatrix} 1 & 3 & 2 \\ \lambda & 6 & 5 \\ 7 & 9 & 8 \end{bmatrix}$ niet de eenheidsmatrix zijn, en

dan is deze matrix niet-inverteerbaar. Antwoord E is het juiste.

Opdracht 30 bladzijde 127

Voor welke waarden van a is de matrix $A = \begin{bmatrix} 1 & a & a \\ 5 & a & 4 \\ a & a & a \end{bmatrix}$ niet inverteerbaar?

Het is onmiddellijk duidelijk dat de rijcanonieke matrix van A nooit de eenheidsmatrix kan zijn als $a = 0$.

Als $a \neq 0$ kunnen we A als volgt werken:

$$\begin{bmatrix} \textcircled{1} & a & a \\ 5 & a & 4 \\ a & a & a \end{bmatrix} \xrightarrow[R_3 - aR_1]{R_2 - 5R_1} \begin{bmatrix} 1 & a & a \\ 0 & -4a & 4 - 5a \\ 0 & a - a^2 & a - a^2 \end{bmatrix} \xrightarrow[\sim]{R_3} \begin{bmatrix} 1 & a & a \\ 0 & -4a & 4 - 5a \\ 0 & 1 - a & 1 - a \end{bmatrix}$$

Uit de derde rij is duidelijk dat we nooit de eenheidsmatrix kunnen krijgen als $a = 1$.

Voor $a \neq 1$ gaan we verder als volgt:

$$\begin{bmatrix} 1 & a & a \\ 0 & -4a & 4 - 5a \\ 0 & 1 - a & 1 - a \end{bmatrix} \xrightarrow[\sim]{R_3 \cdot \frac{1}{1-a}} \begin{bmatrix} 1 & a & a \\ 0 & -4a & 4 - 5a \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{R_{23}} \begin{bmatrix} 1 & a & a \\ 0 & \textcircled{1} & 1 \\ 0 & -4a & 4 - 5a \end{bmatrix} \xrightarrow[\sim]{R_3 + 4aR_2} \begin{bmatrix} 1 & a & a \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 4 - a \end{bmatrix}$$

Om te kunnen herleiden tot de eenheidsmatrix, moet ook nog $a \neq 4$.

Besluit: A is niet-inverteerbaar als $a = 0$, $a = 1$ of $a = 4$.

Opdracht 31 bladzijde 128

Als $ABA = \begin{bmatrix} 0 & 18 \\ -3 & 21 \end{bmatrix}$ het product is van drie 2×2 -matrices en $A = \begin{bmatrix} -1 & 1 \\ 0 & 3 \end{bmatrix}$, bepaal dan $(BA)^{-1}$.

$$\text{Als } ABA = \begin{bmatrix} 0 & 18 \\ -3 & 21 \end{bmatrix}, \text{ dan is } BA = A^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 0 & 18 \\ -3 & 21 \end{bmatrix} \text{ zodat } (BA)^{-1} = \begin{bmatrix} 0 & 18 \\ -3 & 21 \end{bmatrix}^{-1} \cdot A = \begin{bmatrix} -\frac{7}{18} & -\frac{11}{18} \\ \frac{1}{18} & \frac{1}{18} \end{bmatrix}.$$

Opdracht 32 bladzijde 128

Bereken de matrix X als $\left(3 \cdot X^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}\right)^T + \left(\frac{1}{2} X^T \cdot \begin{bmatrix} -2 & 1 \\ -3 & 1 \end{bmatrix}\right)^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -9 & -16 \end{bmatrix}$.

$$\left(3 \cdot X^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}\right)^T + \left(\frac{1}{2} X^T \cdot \begin{bmatrix} -2 & 1 \\ -3 & 1 \end{bmatrix}\right)^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -9 & -16 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow 3 \cdot \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} (X^{-1})^T + 2 \cdot \begin{bmatrix} -2 & 1 \\ -3 & 1 \end{bmatrix}^{-1} (X^T)^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -9 & -16 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 3 & 0 \\ -3 & 6 \end{bmatrix} (X^{-1})^T + 2 \cdot \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 3 & -2 \end{bmatrix} (X^{-1})^T = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -9 & -16 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \left(\begin{bmatrix} 3 & 0 \\ -3 & 6 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 2 & -2 \\ 6 & -4 \end{bmatrix}\right) (X^{-1})^T = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -9 & -16 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 5 & -2 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} (X^{-1})^T = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -9 & -16 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} 5 & -2 \\ 3 & 2 \end{bmatrix}^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 5 & -2 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} (X^{-1})^T = \begin{bmatrix} 5 & -2 \\ 3 & 2 \end{bmatrix}^{-1} \cdot \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -9 & -16 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow (X^{-1})^T = \begin{bmatrix} -1 & -2 \\ -3 & -5 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow X^{-1} = \begin{bmatrix} -1 & -3 \\ -2 & -5 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow X = \begin{bmatrix} 5 & -3 \\ -2 & 1 \end{bmatrix}$$

Opdracht 33 bladzijde 128

We definiëren: $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ is orthogonaal $\Leftrightarrow A^{-1} = A^T$.

Als AB en B orthogonaal zijn, dan is ook A orthogonaal. Bewijs.

Gegeven: AB en A zijn orthogonaal, met andere woorden $(AB)^{-1} = (AB)^T$ en $B^{-1} = B^T$.

Te bewijzen: A is orthogonaal, met andere woorden $A^{-1} = A^T$.

Bewijs

Uit het gegeven volgt:

$$B^{-1}A^{-1} = B^T A^T$$

$$\stackrel{B^T = B^{-1}}{\Rightarrow} B^{-1}A^{-1} = B^{-1}A^T$$

$$\Rightarrow B \cdot (B^{-1}A^{-1}) = B \cdot (B^{-1}A^T)$$

$$\Rightarrow (B \cdot B^{-1})A^{-1} = (B \cdot B^{-1})A^T$$

$$\Rightarrow I \cdot A^{-1} = I \cdot A^T$$

$$\Rightarrow A^{-1} = A^T$$

Hieruit volgt dat A ook orthogonaal is.